

Hoofdstuk 1 – Inleiding

Desmedt, Hoes, Van Bael, <i>Potentieel groene warmte en koude uit ondergrondse geothermische energiesystemen in Vlaanderen, 2008, [VITO]</i>	I.1.1.1.DESPOT
Dreesen, Lagrou, <i>Geothermie in Vlaanderen: randvoorwaarden en acties ter bevordering van haar aanwending, 1999, [VITO].</i>	I.1.1.1.DREGEO
Dreesen, Laenen, <i>Technology watch: geothermie en het potentieel in Vlaanderen. Studie uitgevoerd in opdracht van ALBON, 2010, [VITO].</i>	I.1.1.1.DRETEC
<i>Ground Source Heat Pump Residential and Light Commercial. Design and Installation, International Ground Source Heat Pump Association, 2009.</i>	I.1.1.9.IGSGRO
Pahud D., <i>Geothermal energy and heat storage, 2002 (133p).</i>	V.PAHGEO
Van Bael, J., <i>Koelen en verwarmen : de bodem als energiebron, 2008, [VITO].</i>	V.VANKOE
Van Melderen K. <i>Inventarisatie-onderzoek van het gebruik van geothermie en het regelgevend kader daarrond in relevante buitenlandse rechtsordes in opdracht van de Vlaamse overheid, Departement LNE, Afdeling ALBON, Dienst Natuurlijke Rijkdommen overeenkomstig bestek VLA10-4.3, 2011</i>	I.1.1.1.VANINV
VDI 4640, Part 1 – <i>Thermal use of the underground – Fundamentals, approvals, environmental aspects</i>	I.1.1.5.VDI4540_1

Hoofdstuk 2 – Overzicht van de verschillende geothermische systemen/exploatievormen van geothermie

Banks, <i>An introduction to Thermogeology : Ground source Heating and cooling, Wiley-Blackwell, 2008.</i>	V.BANANI
<i>Closed-Loop Geothermal Systems. Slinky Installation Guide, Ground Source Heat Pump Publications, 1994.</i>	I.1.1.9.IGHCLOS
Desmedt, Hoes, Van Bael, <i>Potentieel groene warmte en koude uit ondergrondse geothermische energiesystemen in Vlaanderen, 2008, [VITO]</i>	I.1.1.1.DESPOT
Dreesen, Laenen, <i>Technology watch: geothermie en het potentieel in Vlaanderen. Studie uitgevoerd in opdracht van ALBON, 2010, [VITO].</i>	I.1.1.1.DRETEC
<i>Ground Source Heat Pump Residential and Light Commercial. Design and Installation, International Ground Source Heat Pump Association, 2009.</i>	I.1.1.9.IGSGRO
Hoes, Desmedt, Robeyn, <i>Van grondgekoppelde warmtepomp tot KWO en BEO, 2008, (.ppt) [VITO].</i>	I.2.DESVAN
Laplaige P., Lemale J. <i>Géothermie de surface – Puits canadiens, capteurs enterrés et géostructures. Techniques de l'ingénieur – BE 8 592.</i>	III.LAPGEO
Preene M., Powrie W., <i>Ground energy systems : from analysis to geotechnical design, In Geotechnique, n° 3, 2009, [p.261-271]</i>	I.3.POWGROU
<i>Smart Geotherm (2012) Literatuurstudie mbt. Direct expansion' [WTCB].</i>	
Van Melderen K. <i>Inventarisatie-onderzoek van het gebruik van geothermie en het regelgevend kader daarrond in relevante buitenlandse rechtsordes in opdracht van de Vlaamse overheid, Departement LNE, Afdeling ALBON, Dienst Natuurlijke Rijkdommen overeenkomstig bestek VLA10-4.3, 2011</i>	I.1.1.1.VANINV
VDI 4640, Part 1 – <i>Thermal use of the underground – Fundamentals, approvals, environmental aspects</i>	I.1.1.5.VDI4540_1
VDI 4640, Part 2 – <i>Thermal use of the underground – Ground source heat pump systems</i>	I.1.1.5.VDI4540_2

Hoofdstuk 3 – Basisconcepten en invloedsparameters: grond, boorgat en grout, warmtepomp

ASTM D 5334-08 : <i>Standard Test Method for Determination of Thermal Conductivity</i>	I.1.1.9.ASTMD5
--	----------------

<i>of Soil and Soft Rock by thermal needle probe procedure, ASTM, 2008.</i>	
Banks, <i>An introduction to Thermogeology : Ground source Heating and cooling</i> , Wiley-Blackwell, 2008.	V.BANANI
<i>Code van goede praktijk voor de toepassing van warmtepompsystemen in de woningbouw.</i>	III.CODEVA
De Coster, <i>Belgium geothermal potential : Where are the most interesting areas ?</i> , 2010	I.1.1.1.DECBEL
Desmedt, Hoes, Van Bael, <i>Potentieel groene warmte en koude uit ondergrondse geothermische energiesystemen in Vlaanderen, 2008, [VITO]</i>	I.1.1.1.DESPOT
Desmedt, J., Draelants, G., [IF Flanders], <i>Studie best beschikbare boortechnieken en evaluatie geschikte hydrothermische technieken in Brussel I : aanvraag, kritische analyse en milieuexploitatievoorwaarden</i> . Studie uitgevoerd in opdracht van BIM, 2009, [VITO].	VI.1.DESSTU
Geelen, C. P. J. M., Witte, H. J. L., <i>ISSO-Publicatie 73 : Ontwerp en uitvoering van verticale bodemwarmtewisselaars</i> , Stichting ISSO, 2005	I.1.1.3.GEEISS
<i>Ground Source Heat Pump Residential and Light Commercial. Design and Installation, International Ground Source Heat Pump Association, 2009.</i>	I.1.1.9.IGSGRO
Guillaume & Donnet, <i>The role that plays geothermy in the sustainable development for new building construction, 2010.</i>	VI.1.GUITHE
Hoes H., Gysen B., <i>De warmtegeleidbaarheid van de Vlaamse ondiepe ondergrond</i> , April 2004, [VITO].	I.1.1.1.HOEDEW
Marivoet B. <i>De bodem-lucht warmtewisselaar – dimensionering en verificatie – XIOS Hogeschool Limburg</i>	V.MARDEB
Preene M., Powrie W., <i>Ground energy systems : from analysis to geotechnical design</i> , In Geotechnique, n° 3, 2009, [p.261-271]	I.3.POWGROU
prNBN EN 1997-1 ANB – Eurocode 7: Geotechnisch ontwerp – Deel 1: Algemene regels – Nationale bijlage. 1e uitg., januari 2011.	
Richtlijnen bemalingen – September 2009	
Robeyn N., Hoes H., <i>Bepaling van de thermische geleidbaarheid van geologische formaties en het opstellen van een geschiktheidskaart voor de toepassing van boorgatenergie-onttrekking via sondes</i> , Augustus 2011, [VITO]	I.1.1.1.ROBBEP
Sanner, [et al.], <i>Geotrained training manual for designers of shallow geothermal systems</i> . Geo-Education for a sustainable geothermal heating and cooling market, 2011, [Project : IEE/07/581/SI2.499061. Compiled and edited by Dr. Maureen Mc Corry with EurGeol. Gareth Ll. Jones. Published by GEOTRAINET, EFG, Brussels 2011].	I.2.SANGEO
<i>Soil and Rock Classification for the Design of Ground-Coupled Heat Pump Systems</i> . Field Manual, Ground Source Heat Pump Publications, 1989.	I.1.1.9.SOI
Van Alboom & Thoof, <i>Praktijk van de grondmechanica en funderingstechniek – Les 3: Grondonderzoek: laboratoriumproeven</i> . KVIV, 5 maart 2004	
Van Melderen K. <i>Inventarisatie-onderzoek van het gebruik van geothermie en het regelgevend kader daarrond in relevante buitenlandse rechtsordes in opdracht van de Vlaamse overheid</i> , Departement LNE, Afdeling ALBON, Dienst Natuurlijke Rijkdommen overeenkomstig bestek VLA10-4.3, 2011	I.1.1.1.VANINV
VDI 4640, <i>Part 1 – Thermal use of the underground – Fundamentals, approvals, environmental aspects</i>	I.1.1.5.VDI4540_1

Hoofdstuk 4 – Ondiepe geothermie – Open systemen

Banks, <i>An introduction to Thermogeology : Ground source Heating and cooling</i> , Wiley-Blackwell, 2008.	V.BANANI
Banks, <i>The application of analytical solutions to the thermal plume from a well</i>	V.BANTHE

<i>doublet ground source heating or cooling scheme</i> , 2010, in Quarterly Journal of Engineering Geology and Hydrogeology, 44, 191-197.	
Banks, <i>Thermogeological assessment of open-loop well-doublet schemes: a review and synthesis of analytical approaches</i> , 2009, in Hydrogeology journal, 17, 1149-1155. Doi: 10.1007/s10040-008-0427-6.	V.BANTHER
BRGM 2008. Guide technique. Pompe à chaleur géothermique sur aquifère - Conception et mise en œuvre, Editions du BRGM, 2008, [Collection scientifique et technique].	III.GUIDET
Desmedt, J., Draelants, G., [IF Flanders], <i>Studie best beschikbare boortechnieken en evaluatie geschikte hydrothermische technieken in Brussel I : aanvraag, kritische analyse en milieuexploitatievoorwaarden. Studie uitgevoerd in opdracht van BIM</i> , 2009, [VITO].	VI.1.DESSTU
Desmedt, Hoes, Robeyn, <i>Van grondgekoppelde warmtepomp tot KWO en BEO</i> , 2008, [VITO].	I.2.DESVAN
Doornenbam, Sommer, Westerhoff, Hoogendoorn, <i>Temperatuurmeting laat effecten WKO-systeem zien</i> , in Land+Water nr.8, Augustus 2011	I.2.DOOTEM
Finger, J., Blankenship, D., Handbook of Best Practices for geothermal drilling, 2011, [Sandia Report]	V.FINHAN
Guillaume & Donnet, The role that plays geothermy in the sustainable development for new building construction, 2010.	VI.1.GUITHE
Hoes, Desmedt, Robeyn, <i>Van grondgekoppelde warmtepomp tot KWO en BEO, 2008, (.ppt) [VITO]</i> .	I.2.DESVAN
Sanner, [et al.], Geotrained training manual for designers of shallow geothermal systems. Geo-Education for a sustainable geothermal heating and cooling market, 2011, [Project: IEE/07/581/SI2.499061. Compiled and edited by Dr. Maureen Mc Corry with EurGeol. Gareth Ll. Jones. Published by GEOTRAINET, EFG, Brussels 2011].	VI.1.SANGEO
Sanner, [et al.], Geotrained training manual for drillers systems - Drillers of shallow geothermal systems. Geo-Education for a sustainable geothermal heating and cooling market, 2011, [Project: IEE/07/581/SI2.499061].	VI.1.SANGEOT
Uhde -BAUER Resources GmbH-, How to drill and equip a performing well? What are the technological constraints ?, 2010.	VI.1.UHDHOW
Van Bael, Luyckx, Stroobants, Daems, ANRE-Demonstratieproject: Koude-warmteopslag bij KBC-bank, Leuven, Eindrapport 2001 [VITO]	I.2. ANRKO

Hoofdstuk 5 – Ondiepe geothermie – Horizontale warmtewisselaars

ASHRAE 1118 (2005). Methods for Determining Soil and Rock Formation Thermal Properties from Field Tests.	I.5.ASHMET
Banks, An introduction to Thermogeology : Ground source Heating and cooling, Wiley-Blackwell, 2008.	V.BANANI
Ground Source Heat Pump Residential and Light Commercial. Design and Installation, International Ground Source Heat Pump Association, 2009.	I.1.1.9.IGSGRO
Hollmuller P., Lachal, B., Pahud, D. Rafraîchissement par geocooling : bases pour un manuel de dimensionnement, Rapports de recherche du CUEPE n° 5 : Rapport final, Université de Genève, Centre Universitaire d'Etude des Problèmes de l'Energie (CUEPE), 2005.	V.HOLRAF
VDI 4640, Part 2 – Thermal use of the underground – Ground source heat pump systems	I.1.1.5.VDI4540_2

Hoofdstuk 6 – Ondiepe geothermie – BEO en verticale warmtewisselaars

Aerts, J. C., Buitenhuis, J. J., den Dekker, L. H., ISSO-Publicatie 81 : Handboek integraal ontwerpen van warmtepompinstallaties voor utiliteitsgebouwen, Stichting ISSO, 2007.	I.1.1.3.AERISS
Banks, An introduction to Thermogeology : Ground source Heating and cooling, Wiley-Blackwell, 2008.	V.BANANI
Banks, <i>The application of analytical solutions to the thermal plume from a well doublet ground source heating or cooling scheme</i> , 2010, in Quarterly Journal of Engineering Geology and Hydrogeology, 44, 191-197.	V.BANTHE
Desmedt, Hoes, Lemmens, <i>Shallow geothermal applications in Belgium</i> , 2007	VI.1. DESBOD
Desmedt, Hoes, Robeyn, Van grondgekoppelde warmtepomp tot KWO en BEO, 2008, [VITO].	I.2.DESVAN
Grouting for Vertical Geothermal Heat Pump Systems. Engineering Design and Field Procedures Manual, International Ground Source Heat Pump Association, 2000.	I.1.1.9IGSGROU
Ground Source Heat Pump Residential and Light Commercial. Design and Installation, International Ground Source Heat Pump Association, 2009.	I.1.1.9.IGSGRO
Guillaume, CFE, The role that plays geothermy in the sustainable development for new building construction, 2010.	VI.1.GUITHE
Naili N., Attar I., Hazami M., Farhat A. Experimental Analysis of Horizontal Ground Heat Exchanger for Northern Tunisia. Journal of Electronics Cooling and Thermal Control, 2012, 2, 44-51	VI.2.2.7.NAIEXP
Remund, C.P., Borehole Thermal resistance : Laboratory and field studies, In ASHRAE Transactions	I.5.REMLAB
Said S.A., Habib M.A., Mokheimer E.M.A., Al-Shayea N. and Sharqa M., Horizontal Ground Heat Exchanger Design for Ground-Coupled Heat pump. Ecologic Vehicles – Renewable energies 2009, Monaco	VI.2.2.7.SAIHOR
Sanner, [et al.], <i>Geotrained training manual for drillers systems - Drillers of shallow geothermal systems. Geo-Education for a sustainable geothermal heating and cooling market</i> , 2011, [Project: IEE/07/581/SI2.499061].	I.2. SANGEOT

Hoofdstuk 7 – Energiepalen

Anstett, M., Hubbuch, M., Laloui, L., [et al.], Utilisation de la chaleur du sol par des ouvrages de fondation et de soutènement en béton, Zürich, SIA, 2005.	I.1.1.7.ANSUTI
ArupGeotechnics, Ground storage of building Heat Energy, 2005 [overview report].	VI.1.ARUGRO
Brandl, Energy piles concepts, 2009.	I.3.BRAENE
Cannon, Suckling, Energy piles for Pallant House, Chichester, UK, In Ground Engineering, n° 7, 2004, [p. 27-29].	I.3.CANENE
Energiepalen benutten aardwarmte om energiekosten te drukken, In Bouwkroniek, 11 juni 2010.	I.3.ENERGI
GSHP 2012. Thermal pile system – Design, installation & Material standards. Consultation issue 18 th June 2012	
Hoes, Desmedt, Robeyn, Van grondgekoppelde warmtepomp tot KWO en BEO, 2008, (.ppt) [VITO].	I.2.DESVAN
Katzenbach R., Clauss F., Waberseck T., Wagner I. Enhanced Geothermal Energy Systems - Energy Supply and Storage for Sustainable Development. Proceedings of the 15th European Conference on Soil Mechanics and Geotechnical Engineering, 2011	I.3.KATENH
Laloui, Moreni, Fromentin, Pahud, Steinman , Heat exchanger pile: effect of the thermal solicitations on its mechanical properties, In Bulletin d'Hydrogéologie No.17 (1999)	I.3.LALHEA
Riederer, Evers, Gourmez, Jaudin, Monnot, Partenay, Pincemin, Wurtz, COFOGE – Conception de fondations géothermiques, Rapport final.	VI.1.RIDCON

Schneider, Vermeer, Moormann, 2011. Tunneling as a contribution to sustainable energy. Proceedings of the 15th European Conference on Soil Mechanics and Geotechnical Engineering, Athens 2011	I.3.SCHTUN
TNO-rapport. R 2003/456. Handboek Energiepalen. November 2003.	I.1.1.3.TNOHAN
Uotinen V-M., Repo T., Vesamäki H. Energy piles – ground energy system integrated to steel foundation piles. NGM 2012, Copenhagen 9-12 May 2012	I.3.UOTENE
Zuiniger dankzij energiepalen – Nieuw energieconcept bij Janssen Pharmaceutica Belgische primeur. KVIV, Prijs 'Hubert Raedschelders', Inzending ARCADIS Belgium nv., 2008.	I.3.ZUINIG

Hoofdstuk 8 – Ondiepe geothermie – Bodem-lucht warmtepompsystemen

Energiebesparing. Klimatisering woningen met grond-luchtcollectoren, In <i>Verwarming Ventilatie</i> , nr 4, 2006, [p. 310-313].	I.2.ENERGI
Laplaige P., Lemale J. Géothermie de surface – Puits canadiens, capteurs enterrés et géostructures. <i>Techniques de l'ingénieur – BE 8 592</i> .	V.LAPGEO
Marivoet B. De bodem-lucht warmtewisselaar - Dimensionering & verificatie	V.MARDEB
Baradeau, G., Réalisation. Un exemple de puits canadien, In <i>CVC Chauffage Ventilation Conditionnement d'Air</i> , n° 847, juin 2007, [p. 12-13].	VI.2.2.5.BARREA
Lelong, J., Génie climatique : Des puits provençaux pour rafraîchir l'air d'une médiathèque, In <i>Le Moniteur des Travaux Publics et du Bâtiment</i> , n° 5365, septembre 2006, [p. 60-61].	VI.2.2.5.LELGEN
Sur les chantiers. Chauffage : Le plus grand puits canadien de France, In <i>Les Cahiers Techniques du Bâtiment</i> , n° 264, octobre 2006, [p. 30-32].	VI.2.2.5.SURLES

Hoofdstuk 9 – Diepe geothermie

Afanasyev, M., Peeters, M., <i>Duurzame energie. Elektriciteit uit de diepte biedt kansen - Toenemend aantal projecten in Europa, Nederland blijft achter</i> , In <i>Verwarming Ventilatie</i> , nr 9, september 2010, [p. 558-561].	I.4.AFADUU
Buitenhuis, J. J., <i>Diepe geothermie, een onontgonnen warmtebron. Grootschaligheid maakt projecten economisch rendabel</i> , In <i>Verwarming Ventilatie</i> , nr 7/8, augustus 2008, [p. 494-499].	I.4.BUIDIE
Cuenot, N., Genter, A., Graff, J. J., <i>Géothermie profonde : l'expérience de Soultz-sous-Forêts</i> , In <i>Mines et Carrières</i> , n° 170, mai 2010.	I.4.CUEGEO
Daldrup, J., Klapperich, H., <i>Tiefe Geothermie - internationale Projekte und Forschungsansätze</i> , In <i>Geotechnik</i> , n° 2, 2009, [p. 110-115].	I.4.DALTIE
Dusar, <i>Study of obstacles to exploitation of deep geothermal resource in Wallonia and risk mitigation</i> , 2011.	I.4.DUSSTU
Kreuter H. (2011). Deep geothermal projects in Germany. Status and future development. <i>Geothermal Engineering</i> , Paris, 04-05-2011.	I.4.KREDEE
Macek, A., Rota, A., Würsten, F., Wyss, R., <i>Energie aus der Tiefe</i> , In <i>Tec 21</i> , n° 11, 2007, [p. 18-31].	I.4.MACENE
Michaut, <i>Tout savoir sur la géothermie profonde</i> , In <i>Environnement & Energie Magazine</i> , n° 2, juin 2010, [p. 63-64].	I.4.MICTOU
Van Melderen K. <i>Inventarisatie-onderzoek van het gebruik van geothermie en het regelgevend kader daarrond in relevante buitenlandse rechtsordes</i> in opdracht van de Vlaamse overheid, Departement LNE, Afdeling ALBON, Dienst Natuurlijke Rijkdommen overeenkomstig bestek VLA10-4.3, 2011	I.1.1.1.VANINV
<i>Winnen met de diepe ondergrond [Studiedag]</i> , Antwerpen, KVIV, 24 januari 2011.	I.4.WINNEN
Würsten, F., <i>Strom und Wärme aus der Tiefe : Geothermie in der Schweiz</i> , In <i>Tec 21</i> , n° 3/4, 2004, [p. 7-10].	I.4.WUESTR